

KÜLÜGYMINISTER.

40.587/Be szám. Érkezett 1945.X.5.

KÖM

Békeelőkészítő ügyosztály.

eredete: Hivatalból.

A beadvány

száma:

kelte:

Előirat:

Utóirat:

Együttal elintézve:

Kapcsolatos:

Tárgy: Javaslat jegyzékanyag összeállítására a népszavazási elv tarthatatlanságának, ill. csak bizonyos korrekciókkal való alkalmazhatóságának bizonyítására erdélyi viszonylatban.

Határidő:

Utasítás a másolóknak:

Utasítás a kiadóknak:

B/6 (40.)

Másolta:

Egyeztette:

Elküldte: X. 11. G. Seb.

Kivezette:

Irártárba érkezett:

19.....Tétel Sz.

Alapszám:

11/33

571 vitéz Fodor Budapest.

Sorkönyvi szám:

„Sürgős”, „Távirat”, „Ministertanács” és hasonló jelzésekre

Jóváhagyásra:

Aláírásra:

Jóváhagyás előtt:

Jóváhagyás után:

Elküldés előtt:

Elküldés után:

XIX-5-6-j

ÚJ M. OTTÓR
KÖZPONTI KÖNYVTÁR

Pro domo.

Gyallay-Pap fogalmazó mellékelt feljegyzésében azt a javaslatot terjesztette a Beosztály vezetője¹ elé, hogy a magyar kormány forduljon jegyzőkkel a szövetséges nagyhatalmakhoz és ebben foglaljon állást a népszavazásnak, mint a vitás erdélyi területek hovatartozását rendező elvnek alkalmazásával szemben. Egyben jelentse ki, hogy amennyiben a nagyhatalmak ennek ellenére ragaszkodnának a népszavazáshoz, úgy a népszavazás gyakorlati lebonyolítása és az eredmények megállapítása tekintetében a sablonos eljárástól eltérő módszert és bizonyos numerikus korrekciókat kér az első világháború után az erdélyi magyarság számarányának részben bekövetkezett természetellenes változások egyensúlyozására.

A Beosztály vezetője hozzájárult a jegyzék anyagának összeállításához.

Tisztelettel javasolom ezért, hogy a Beosztály vezetője kérje föl rövid úton az Államtudományi Intézet igazgatóját², hogy Dajbukát Gergely román előadót bizza meg:

1. egyfelől a népszavazási elv erdélyi viszonylatban való alkalmazásának tarthatatlanságát bizonyító nemzetiségpolitikai és népességt statisztikai érvek összeállításával,

2. másfelől az eddig alkalmazott és legjobban bevált népszavazási módszerek ismertetésével és

3. végül egy erdélyi viszonylatban legreálisabbnak tekinthető népszavazási módszer tervezésének kidolgozásával.

Dajbukátnak - akivel szóban már megtárgyaltam a kérdést - e téren igen gazdag forrásanyag áll rendelkezésére.

Budapest, 1945. szeptember 24.

Révay István urnak,
az Államtudományi Intézet
igazgatója,

Budapest
Eszterházy-u. 26.

Medves Barátom!

Értesülésem szerint az Államtudományi Intézet foglalkozott már azzal a

kérdéssel, hogy népszavazás esetén Erdélyben mely területeken, milyen módszerek volnának alkalmazhatók.

Szükséges volna az ezirányu munkálatok összegezése és lehetőleg kiterjesztése a következő feladatokra:

1. Pontos számítások végzése a határmenti zónákban annak megállapítására, meddig terjed keleti irányban az az összefüggő terület, amelyen a magyarság legalább 50 %-os többségben van. Az idevonatkozó számítások és térképezések járásokként és tájegységeként volnának elvégzendők és összefoglaló kimutatásokba volnának foglalandók.

2. Külön kimutatásokba kellene foglalni az említett területekről kivándorolt vagy kiüldözött magyarokat és az oda mesterségesen betelepített románokat 1918-tól napjainkig.

3. Figyelembe veendők a számításoknál az egyes vidékeken lakó németek, illetőleg az a körülmény, hogy ezeknek jelentős száma elköltözött és hogy helyükbe csaknem mindenütt románok telepítettek.

4. Szükséges volna végül az eddig alkalmazott népszavazási módszerek rövid ismertetése és ezeknek alapján az erdélyi viszonyokra legjobban illő eljárási mód kidolgozása. Az esetleges népszavazásokra vonatkozó előmunkálatok elvégzendők volnának felvidéki, délvidéki és nyugati magyarországi viszonylatban is.

Az erdélyi vonatkozásu munkálatokba osztályonról készségesen közreműködik Gyallay-Pap fogalmazó.

Szívólyesen üdvözléssel

Budapest, 1945. október 5.

Gyallay Pap
F. i. o. Ke

